

ΗΜΕΡΗΣΙΑ
05/08/08

Ναι μεν... αλλά για τα Θρησκευτικά

Σε νέα εγκύκλιό του, το υπουργείο Παιδείας αποσαφηνίζει ότι το μάθημα παραμένει υποχρεωτικό

Της Χαράς Καλημέρη

Διευκρινήσεις για το θέμα της απαλλαγής των μαθητών από την παρακολούθηση των Θρησκευτικών έδωσε χθες το υπουργείο Παιδείας σε μια προσπάθεια να αμβλύνει τις αντιδράσεις που εκδηλώνονται από μερίδα ιεραρχών και κληρικών.

Σε νέα εγκύκλιό του, το υπουργείο Παιδείας αποσαφηνίζει ότι το μάθημα παραμένει υποχρεωτικό χωρίς ωστόσο να αλλάζει την αρχική του απόφαση σύμφωνα με την οποία η απαλλαγή θα γίνεται με μια υπεύθυνη δήλωση χωρίς καμία αιτιολόγηση.

«Το μάθημα των Θρησκευτικών διδάσκεται σε όλες τις σχολικές μονάδες της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, σύμφωνα με τα επίσημα υποχρεωτικά αναλυτικά και ωρολόγια προγράμματα που έχουν καθοριστεί από το υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

Για τους γονείς των ανήλικων μαθητών ή τους ίδιους τους μαθητές, εάν είναι ενήλικοι, που για λόγους συνείδησης δεν επιθυμούν να παρακολουθήσουν το μάθημα των Θρησκευτικών, δεν είναι αναγκαία η αιτιολόγηση της άρνησης στην υπεύθυνη δήλωση που απαιτείται.

Διαδικασία άλλωστε που ακολουθείται στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση για πάρα πολλά χρόνια», τονίζεται στη νέα εγκύκλιο του υπουργείου Παιδείας η οποία εξεδόθη προκειμένου «να αποσαφηνισθούν τυχόν παρερμηνείες που δημιουργήθηκαν με αφορμή τη διαδικασία απαλλαγής κάποιων μαθητών από το μάθημα των Θρησκευτικών».

Αντιδράσεις

Σημειώνεται ότι το θέμα προκάλεσε την έντονη αντίδραση του μητροπολίτη Θεσσαλονίκης Άνθιμου ο οποίος επιτέθηκε με οξύτητα στον υπουργό Παιδείας, Ευριπίδη Στυλιανίδη σημειώνοντας με νόημα ότι εάν δεν αποσυρθεί η εγκύκλιος «θα το πληρώσουμε πολλαπλώς πάρα πολύ και ιδιαίτερα όλοι εσείς που θα το ψηφίσετε».

Χαμηλούς τόνους κράτησε, από την πλευρά του, ο αρχιεπίσκοπος Ιερώνυμος. «Επικοινωνήσα με τον κ. υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, τον κ. Στυλιανίδη ο οποίος είπε θα γίνει διευκρινιστική εγκύκλιος που θα ορίζει ότι το μάθημα των Θρησκευτικών θα είναι υποχρεωτικό όπως όλα τα άλλα μαθήματα.

Βέβαια, αν κάποιος έχει λόγους συνειδήσεως, ασφαλώς απαλλάσσεται» δήλωσε ο αρχιεπίσκοπος στην εφημερίδα «Ευρυτανικά Νέα». Σχολιάζοντας δε, την απόφαση του υπουργείου Παιδείας να εκδώσει νέα διευκρινιστική εγκύκλιο ο κ. Ιερώνυμος σημείωσε: «Ε... δεν υποχώρησε. Μάλλον λάθος έγινε».

Την απόσυρση της εγκυκλίου έχει ζητήσει η Πανελλήνια Ένωση Θεολόγων. Σε επιστολή της προς τον υπουργό Παιδείας επισημαίνει ότι τα Θρησκευτικά «πρακτικώς μεταβάλλονται σε μάθημα επιλεγόμενο», ενώ «ιδιαιτέρως στα λύκεια τα μάθημα κατ' ουσίαν καταργείται».

Αντίθετα, το υπουργείο Παιδείας εισέπραξε τα «εύσημα» για την απόφασή του τόσο από εκπαιδευτικούς φορείς όσο και από τον Συνήγορο του Πολίτη ο οποίος τόνισε, σε ανακοίνωσή του, ότι «η θρησκευτική ελευθερία περιλαμβάνει και τη δυνατότητα αποχής, ακόμη και ενός ορθόδοξου μαθητή, από τη σχολική θρησκευτική εκπαίδευση».

ΕΘΝΟΣ
05/08/08

Με διευκρινίσεις η εγκύκλιος για την απαλλαγή από τα Θρησκευτικά

Σε όλα τα σχολεία της χώρας στάλθηκε χθες η εγκύκλιος που αφορά στην απαλλαγή των μαθητών από το μάθημα των Θρησκευτικών, αλλά με διευκρινίσεις (περί υποχρεωτικού μαθήματος), προκειμένου να καμφθούν οι όποιες αντιδράσεις και κυρίως από την πλευρά της Εκκλησίας.

Όπως αναφέρεται στην εγκύκλιο, το μάθημα των Θρησκευτικών είναι υποχρεωτικό, αλλά, αν υπάρχουν λόγοι συνείδησης, οι μαθητές μπορούν να μην το παρακολουθήσουν.

Όπως χαρακτηριστικά αναφέρεται, προκειμένου να αποσαφηνιστούν τυχόν παρερμηνείες που δημιουργήθηκαν, διευκρινίζονται τα εξής: «Το μάθημα των Θρησκευτικών διδάσκεται σε όλες τις σχολικές μονάδες της χώρας, σύμφωνα με τα επίσημα αναλυτικά και ωρολόγια προγράμματα που έχουν καθοριστεί από το υπουργείο Παιδείας.

Αν για λόγους συνείδησης οι μαθητές δεν επιθυμούν να παρακολουθήσουν το μάθημα, δεν είναι αναγκαία η αιτιολόγηση της άρνησης στην υπεύθυνη δήλωση που απαιτείται. Διαδικασία, άλλωστε, που ακολουθείται στην Πρωτοβάθμια εκπαίδευση για πάρα πολλά χρόνια». Τέλος, το υπουργείο υπογραμμίζει ότι η εγκύκλιος εναρμονίζεται με τις αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και των ανεξάρτητων αρχών της χώρας μας.

Θρησκευτικά: προαιρετικά ή υποχρεωτικά;

Των δρ. Ιωαν. Αγγελόπουλου
& Γεωργίου Παπαδόπουλου *

«Πιο εύκολη γίνεται η απαλλαγή των μαθητών από τη διδασκαλία του μαθήματος των Θρησκευτικών στα ελληνικά σχολεία με απόφαση του υπουργείου Παιδείας. Κάτι που αναμένεται να προκαλέσει τις αντιδράσεις εκκλησιαστικών κύκλων, που κάνουν λόγο για προαιρετική διδασκαλία των Θρησκευτικών» (Καθημερινή 31.7.2008). Πληροφορηθήκαμε από τα Μέσα Ενημερώσεως για την νέα εγκύκλιο του Υπουργείου Παιδείας σχετικά με τη διδασκαλία των μαθητών στο μάθημα των θρησκευτικών. Έκπληξη μας προξένησε και η απόφαση της πολιτικής ηγεσίας του Υπουργείου και το σκεπτικό της εγκυκλίου. Γι' αυτό θέλουμε να καταγράψουμε κάποιες σκέψεις επί του θέματος.

1. Παγία θέση του Υπουργείου Παιδείας ήταν η απαλλαγή από το μάθημα των θρησκευτικών να ισχύει για τους μαθητές που ήταν αλλόθρησκοι και αλλόδοξοι. Αυτό ίσχυε μέχρι σήμερα με βάση την εγκύκλιο του ΥΠΕΠΘ (61723/Γ2/13.6.2002), γνωστή ως «εγκύκλιο Γκεσουύλη» (ήταν ο αρμόδιος υπυπουργός τότε). Σύμφωνα με αυτή μαθητές αλλόδοξοι ή αλλόθρησκοι (και όχι μόνο), πάντοτε με αίτησή τους και όχι αυτεπάγγελτα, είχαν δικαίωμα απαλλαγής από το μάθημα των θρησκευτικών. Η εμπειρία πολλών συναδέλφων μας από τα σχολεία μας βεβαιώνει ότι πολλοί αλλόθρησκοι ή αλλόδοξοι ή και άθεοι (κατά δήλωσή τους) μαθητές παρακολουθούσαν το μάθημα των θρησκευτικών, και συμμετείχαν ενεργώς και με ενδιαφέρον σε αυτό, χωρίς να κάνουν χρήση αυτού του δικαιώματος της απαλλαγής. Τι εξυπηρετεί, λοιπόν, η νέα εγκύκλιος;

2. Σε παλαιότερη γνωμοδοτική πρόταση του Συμβουλίου της Επικρατείας επί Σχεδίου Προεδρικού Διατάγματος για τον διορισμό και ετεροδόξων δασκάλων στα δημοτικά σχολεία^[1] αναφερόταν ότι εάν το μάθημα των θρησκευτικών είχε θρησκευσιολογικό χαρακτήρα δεν θα μπορούσαν να τύχουν απαλλαγής οι μαθητές, θα ήταν δηλ. απολύτως υποχρεωτικό. Η απαλλαγή από το μάθημα των θρησκευτικών εσφαλμένα θεωρείται ως προστασία της συνειδήσεως και της ανεξίθρησκιας των μαθητών. Αυτό συμβαίνει επειδή στο μυαλό πολλών ανθρώπων, λανθασμένα, ταυτίζεται το μάθημα των θρησκευτικών με την εκκλησιαστική κατήχηση που γίνεται στις ενορίες. Το μάθημα των θρησκευτικών είναι μάθημα ενταγμένο στο πλαίσιο του ελληνικού σχολείου και εκπληρώνει παιδαγωγικούς και όχι εκκλησιαστικούς σκοπούς. Η ελληνική κοινωνία, μέσω των εκπροσώπων της, που νομοθετούν, επιθυμεί να διδάσκονται τα παιδιά, ανάμεσα στα άλλα γνωστικά αντικείμενα και το φαινόμενο της θρησκείας, με ιδιαίτερη βαρύτητα στη θρησκευτική παράδοση της χώρας, δηλ. στα δόγματα και στη ζωή της Ορθόδοξου Εκκλησίας. Οι σκοποί της παιδείας γενικώς και του μαθήματος ειδικότερα είναι *γνωσιολογικοί*: να γνωρίσουν οι μαθητές, όχι να πιστέψουν ή να ενταχθούν σε μία θρησκευτική κοινότητα. Αντιγράφουμε από την ισχύουσα νομοθεσία: Στον βασικό νόμο για την παιδεία (Ν. 1566/1985, άρθρο 1) αναγράφεται επί λέξει: η εκπαίδευση υποβοηθεί τους μαθητές να «γίνονται ελεύθεροι, υπεύθυνοι, δημοκρατικοί πολίτες, να υπερασπίζονται την εθνική ανεξαρτησία, την εδαφική ακεραιότητα της χώρας και τη δημοκρατία, να εμπνέονται από αγάπη προς τον άνθρωπο, τη ζωή και τη φύση και να διακατέχονται από πίστη προς την πατρίδα και τα γνήσια στοιχεία της ορθόδοξης χριστιανικής παράδοσης. Η ελευθερία της θρησκευτικής τους συνείδησης είναι απαραβίαστη». (Πως επιβεβαιώνεται από την παρούσα εγκύκλιο του αρμόδιου οργάνου της Πολιτείας ο σεβασμός και η προσήλωσή της στο δικό της Νόμο;). Η υλοποίηση αυτού του στόχου γίνεται με τις Οδηγίες του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου για το μάθημα των θρησκευτικών, όπου διαβάζουμε: «Σκοπός του μαθήματος της ορθόδοξης χριστιανικής αγωγής στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση είναι: 1) Να ^[2]νημερωθούν οι μαθητές για την υφή του θρησκευτικού φαινομένου. 2) Να

γνωρίσουν ιδιαίτερα το Χριστιανισμό, κατεξοχήν την Ορθοδοξία, και να τοποθετηθούν υπεύθυνα. 3) Να αξιοποιήσουν την προσφορά του μαθήματος, ώστε να συνειδητοποιήσουν τη δύναμη του λυτρωτικού μηνύματος του Ευαγγελίου και να καλλιεργήσουν το ήθος και την προσωπικότητά τους, να ευαισθητοποιηθούν απέναντι στο σύγχρονο κοινωνικό προβληματισμό και να βοηθηθούν να πάρουν έμπρακτα θέση»^{[3][4]}. Μάλιστα, μεταξύ των «βασικών κριτηρίων για την παρουσίαση της διδακτικής ύλης» αναγράφονται: «Απαιτούμενη στάση απέναντι στους αλλόπιστους, τους ετερόδοξους, τις προβληματικές ή αντίθετες ιδεολογίες και αντίστοιχα κινήματα: Έγκυρη ενημέρωση, ανάλυση, ερμηνεία. Συμπαράθεση απόψεων (αμερόληπτη και αντικειμενική). Τεκμηριωμένη, ακριβοδίκαιη, εποικοδομητική και νηφάλια κριτική (και αυτοκριτική). Σεβασμός των εκπροσώπων τους. Αγωγή για μαρτυρία και ομολογία η διάλογο (όπου αυτός είναι δυνατός), καθώς και για άμυνα (όπου είναι αναπόφευκτο). Αποφυγή προσβλητικών χαρακτηρισμών, υποτίμησης, περιφρόνησης, γελοιοποίησης, πολεμικής και φανατικής αντίθεσης»^[5].

3. Είναι ενδιαφέρον ότι στη Γαλλία, στην οποία δεν διδάσκεται πάνω από 100 χρόνια ειδικό μάθημα θρησκευτικών, ο διανοητής Ρεζίς Ντεμπρέ εισηγείται την επαναφορά της συστηματικής διδασκαλίας του θρησκευτικού φαινομένου, το οποίο κατ' αυτόν συνδέεται με τον πολιτισμό, την τέχνη και τα γράμματα, μέσα από τα συναφή μαθήματα του γαλλικού σχολείου^[6]. Και στη χώρα μας ο καθηγητής Νίκος Μουζέλης υποστηρίζει με άρθρο του την υπ^[7]οχρεωτική διδασκαλία των θρησκευτικών: «το μάθημα των θρησκευτικών πρέπει να είναι υποχρεωτικό για δύο βασικούς λόγους: Πρώτον: Αν η παιδεία έχει σαν σκοπό την ανάπτυξη, όχι μόνο της διανοητικής και σωματικής αλλά και της πνευματικής διάστασης του ανθρώπου, τα θρησκευτικά, όταν διδάσκονται σωστά, οδηγούν σε βασικούς, πανανθρώπινους προβληματισμούς που το μονοδιάστατα ρασιοναλιστικό/λογοκεντρικό εκπαιδευτικό μας σύστημα και το άκρατα υλιστικό/καταναλωτικό κοινωνικό πλαίσιο τείνουν να εξαφανίσουν. Δεύτερον, η ορθόδοξη πίστη και εκκλησία αποτελεί μια βασική διάσταση της εθνικής μας ταυτότητας. Γι' αυτόν τον λόγο ανεξάρτητα με το αν κανείς πιστεύει η όχι, η γνώση των βασικών ουσιαστικών στοιχείων της Ορθοδοξίας, της ιστορικής εξέλιξης της εκκλησίας και του ρόλου που αυτή έπαιξε στη διαμόρφωση της νεοελληνικής κοινωνίας και πολιτισμού αποτελεί βασική προϋπόθεση για να καταλάβουμε ποιοί είμαστε και πως λειτουργούμε στον χώρο και χρόνο. Η ιδέα πως για τους Έλληνες που δεν πιστεύουν, το μάθημα των θρησκευτικών θα πρέπει να είναι προαιρετικό, είναι τόσο απαράδεκτη όσο η αντίληψη πως οι μαθητές με αναρχικά πολιτικά φρονήματα, επειδή δεν πιστεύουν στην κρατική εξουσία δεν θα πρέπει να υποχρεούνται να μελετήσουν τη συγκρότηση και εξέλιξη του ελληνικού κράτους - έθνους»^[8]. Εάν, μάλιστα, διαβάσει κάποιος τις απόψεις περί του πολιτιστικού και βιβλικού χαρακτήρος του μαθήματος των θρησκευτικών^[9] τότε θα συμφωνήσει ότι το μάθημα των θρησκευτικών με τις πολλαπλές διαστάσεις, που έχει ήδη και με τον σύγχρονο τρόπο διδασκαλίας του, θα πρέπει να παραμείνει στο ελληνικό σχολείο υποχρεωτικό, όπως τουλάχιστον τα μαθήματα της ιστορίας και της κοινωνικής και πολιτικής αγωγής.

4. Ακόμη, η νέα εγκύκλιος φαίνεται να αγνοεί τη σχολική πραγματικότητα και την ψυχολογία μαθητών και γονέων. Ποιός μαθητής, ιδίως στις τελευταίες τάξεις του Λυκείου, δεν θα ήθελε να έχει δύο ώρες λιγώτερο μάθημα την εβδομάδα; Εάν βλέπαμε το θέμα από παιδαγωγικής απόψεως θα έπρεπε στην περίπτωση απαλλαγής από ένα μάθημα να βάζαμε στη θέση του ένα άλλο· να υπήρχε αντικατάσταση και όχι απαλλαγή. Για λόγους εναρμόνισης με τα Ευρωπαϊκά δεδομένα δεν πρέπει να βλέπουμε τι κάνουν άλλες χώρες (π.χ. Φινλανδία, Βέλγιο, Λουξεμβούργο, Γερμανία, Πορτογαλία, Ισπανία), με παρόμοιο σύστημα εκπαίδευσης; Θα δούμε λοιπόν ότι οι χώρες αυτές έχουν θεσπίσει στη θέση του μαθήματος των «Θρησκευτικών» (όποιας μορφής και περιεχομένου) εναλλακτικό μάθημα (Ηθική, Φιλοσοφία, Κοινωνική Παιδεία κ.λπ.) υποχρεωτικό για όσους μαθητές ζητήσουν απαλλαγή από το μάθημα των θρησκευτικών^[10]. Εδώ όμως δεν υπάρχει ανάλογη νομοθετική ρύθμιση, γεγονός που θα αποθάρρυνε τους μαθητές

εκείνους, οι οποίοι (χωρίς να έχουν αληθινό πρόβλημα συνείδησης) και μόνο χάριν ευκολίας θα ζητούσαν την απαλλαγή τους από το μάθημα των θρησκευτικών.

5. Επί πλέον, με την εγκύκλιό του αυτή το Υπουργείο εισάγει έναν ανοίκειο διαχωρισμό ανάμεσα στα διδασκόμενα μαθήματα (όλα υποχρεωτικά και ένα μόνον προαιρετικό) και υποβαθμίζει τη θέση των θεολόγων καθηγητών. Δημιουργεί καθηγητές και μαθήματα δύο ταχυτήτων. Ασφαλώς και σήμερα υπάρχουν στο εκπαιδευτικό σύστημα (Γυμνάσιο-Λύκειο) επιλεγόμενα μαθήματα. Η δυνατότητα, όμως, επιλογής τους (π.χ. β' ξένη γλώσσα) δεν υποβαθμίζει τον ρόλο κάποιας ειδικότητας, ούτε ελαφρύνει το πρόγραμμα των μαθητών, αφού και αυτά (πλην συγκεκριμένων π.χ. Η/Υ) είναι υποχρεωτικά τόσο στην παρακολούθηση όσο και στην εξέταση-βαθμολόγηση. Εάν κατά το επόμενο σχολικό έτος σημειωθούν μαζικές απαλλαγές μαθητών, α) πως θα απασχολούνται αυτοί κατά τη διάρκεια του σχολικού προγράμματος (το πρόβλημα θα είναι έντονο, ιδιαίτερα στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση και είναι θέμα που θα κληθούν να αντιμετωπίσουν οι διευθυντές των σχολείων και των δύο βαθμίδων Εκπαίδευσης) και β) ποιό θα είναι το εργασιακό παρόν και μέλλον 4.000 θεολόγων - καθηγητών (οι οποίοι είναι απόφοιτοι δημόσιου Πανεπιστημίου, διορίστηκαν και μισθοδοτούνται από το δημόσιο και υπηρετούν τις αρχές-αξίες του εκπαιδευτικού συστήματος, εφαρμόζοντας τους Νόμους του Κράτους);

6. Μία τελευταία επισήμανση: Ενώ η Ελληνική Πολιτεία επανειλημμένως αρνείται να συμμορφωθεί με αποφάσεις ελληνικών η ευρωπαϊκών Δικαστηρίων, οι οποίες δικαιώνουν φυσικά πρόσωπα η φορείς (έπειτα από προσφυγή τους για ποικίλα ζητήματα), σπεύδει να υιοθετήσει μία απλή σύσταση της Αρχής του Συνηγόρου του Πολίτη, δημιουργώντας ποικίλα προβλήματα, με την αλλαγή του λεκτικού σε ένα γραφειοκρατικής υπόθεσης έγγραφο. Θεωρούμε πως η κίνηση αυτή έγινε χωρίς σοβαρή σκέψη και ερήμην της εκπαιδευτικής κοινότητας (και των δύο βαθμίδων εκπαίδευσης), καθώς αυτή θα κληθεί πρώτη και εντελώς ακάλυπτη να αντιμετωπίσει τα λειτουργικά - και όχι μόνο - προβλήματα.

*** Ιωάννης Αγγελόπουλος, δρ. Θεολογίας, διευθυντής Λυκείου
Γεώργιος Παπαδόπουλος θεολόγος & φιλόλογος καθηγητής**

¹¹ Βλ. προχειρώς *Τα Νέα* 30.11.2002, *Το Βήμα* 8.12.2002.

² Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, *Οδηγίες για τη διδακτέα ύλη και τη διδασκαλία των μαθημάτων στο Γυμνάσιο και στο Ενιαίο Λύκειο κατά το σχολικό έτος 2002-2003*, τεύχος Γ' (Αθήνα: Ο.Ε.Δ.Β., 2002), σ. 14.

³ Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, *όπου παραπάνω*, σ. 15.

⁴ Βλ. Ρεζίς Ντεμπρέ, *Η διδασκαλία της θρησκείας στο ουδετερόθρησκο σχολείο* (Αθήνα: Εστία, 2004).

⁵ Νίκου Μουζέλη, «Η διδασκαλία των θρησκευμάτων», *Το Βήμα* 16.10.1995.

⁶ Βλ. Σταύρου Ζουμπουλάκη, «Τα Θρησκευτικά ως βιβλικό μάθημα», *Θρησκευτική παιδεία και σύγχρονη κοινωνία* (Αθήνα: Εν πλω, 2006), σσ. 233-249. Παντελή Καραϊτζίδη, «Τα Θρησκευτικά ως πολιτιστικό μάθημα», *Σύναξη* 74/2000, σσ. 69-83.

⁷ Βλ. Δημητρίου Βογιατζή, «Θρησκευτικών απολογία» *Κοινωνία* 45 (2002), σ. 352.

Διευκρίνιση για τα Θρησκευτικά

Την εγκύκλιο με την οποία διευκρινίζεται ότι το μάθημα των Θρησκευτικών παραμένει ως υποχρεωτικό, αλλά, αν υπάρχουν λόγοι συνείδησης, οι μαθητές μπορούν να μην το παρακολουθήσουν, απέστειλε χθες στα σχολεία το υπουργείο Παιδείας, όπως είχε προαναγγείλει, προκειμένου να καλυφθούν οι αιτιάσεις της Ιεράς Συνόδου.

Στο διευκρινιστικό έγγραφο του ΥΠΕΠΘ επί της πρόσφατης απόφασης για την απαλλαγή των μαθητών από τα Θρησκευτικά χωρίς υποχρέωση αιτιολόγησης, αναφέρεται ότι: «Το μάθημα των Θρησκευτικών διδάσκεται σε όλες τις σχολικές μονάδες της χώρας», σύμφωνα με τα επίσημα Αναλυτικά και Ωρολόγια Προγράμματα που έχουν καθοριστεί από το υπουργείο Παιδείας. Αν για λόγους συνείδησης οι μαθητές δεν επιθυμούν να παρακολουθήσουν το μάθημα, δεν είναι αναγκαία η αιτιολόγηση της άρνησης στην υπεύθυνη δήλωση που απαιτείται». Διαδικασία, άλλωστε, που ακολουθείται στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση για πάρα πολλά χρόνια.

Παράλληλα, υπογραμμίζεται από το υπουργείο Παιδείας πως η σχετική εγκύκλιος εναρμονίζεται με τις αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και των ανεξάρτητων αρχών της χώρας μας, κάτι που ως εξήγηση ικανοποιεί την Εκκλησία.

Παραμένουν τα Θρησκευτικά στα επίσημα προγράμματα ως υποχρεωτικό μάθημα

Το μάθημα των Θρησκευτικών παραμένει ως είχε στα επίσημα προγράμματα υποχρεωτικών μαθημάτων της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, τονίζει το υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, σε ανακοινωθέν που εξέδωσε χθες.

Στο διευκρινιστικό κείμενο υπογραμμίζεται, παράλληλα, ότι η εγκύκλιος -περί της δυνατότητας μη παρακολούθησης του μαθήματος- αφορά στους μη Χριστιανούς Ορθόδοξους μαθητές, τα δικαιώματα των οποίων η ελληνική πολιτεία είναι υποχρεωμένη, από το Ευρωπαϊκό Δίκαιο, να αναγνωρίζει.

Αναλυτικότερα, στο ανακοινωθέν που εξέδωσε το υπουργείο Παιδείας «προκειμένου να αποσαφηνισθούν τυχόν παρερμηνείες που δημιουργήθηκαν με τη διαδικασία απαλλαγής κάποιων μαθητών από το μάθημα των Θρησκευτικών», σημειώνεται ότι η σχετική εγκύκλιος είναι πλήρως εναρμονισμένη με τις αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρώπινων Δικαιωμάτων, αλλά και των ανεξάρτητων αρχών της Ελλάδας.

«Το μάθημα των Θρησκευτικών διδάσκεται σε όλες τις σχολικές μορφές της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, σύμφωνα με τα επίσημα

υποχρεωτικά Αναλυτικά και Ωρολόγια Προγράμματα», προσθέτει το υπουργείο στην ανακοίνωση η οποία καταλήγει ως εξής:

«Για τους γονείς των ανήλικων μαθητών ή τους ίδιους τους μαθητές, εάν είναι ενήλικοι, που για λόγους συνείδησης δεν επιθυμούν να παρακολουθήσουν το μάθημα των Θρησκευτικών, δεν είναι αναγκαία η αιτιολόγηση της άρνησης στην υπεύθυνη δήλωση που απαιτείται. Διαδικασία, άλλωστε, που ακολουθείται στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση για πάρα πολλά χρόνια».

Κ. ΚΑΝΤ.

ΣΥΝ: Μάθημα Θρησκευολογίας αντί θρησκευτικών

ΤΟ ΤΜΗΜΑ Δικαιωμάτων του ΣΥΝ θεωρεί θετικό βήμα προς την ορθή κατεύθυνση την πρόσφατη εγκύκλιο του υπουργείου Παιδείας με την οποία αρκεί απλή δήλωση των γονιών, χωρίς αιτιολογία, ώστε ο μαθητής να απαλλαγεί από τα θρησκευτικά.

Ωστόσο, το Τμήμα Δικαιωμάτων επισημαίνει ότι η συγκεκριμένη ρύθμιση είναι ανεπαρκής και ατελής, διότι ο σεβασμός της διαφορετικότητας και η πραγματική προστασία των δικαιωμάτων των θρησκευτικών μειονοτήτων θα απαιτούσαν την υιοθέτηση ενός από τα δύο σημερινά μοντέλα που κυριαρχούν και στις άλλες χώρες της ευρωπαϊκής ηπείρου: Είτε αυτό του αμιγώς προαιρετικού χαρακτήρα με αντιστροφή του κανόνα λόγω του «ομολογιακού» χαρακτήρα του μαθήματος (δηλαδή μετατροπή των θρησκευτικών σε μάθημα επιλογής με υποβολή δήλωσης μόνο από τους μαθητές που επιθυμούν να το παρακολουθήσουν), είτε, ακόμη καλύτερα, αυτό της αντικατάστασης των θρησκευτικών από ένα μάθημα θρησκευολογίας, στο οποίο θα παρατίθενται αμερόληπτες και αντικειμενικές γνώσεις και πληροφορίες για το φαινόμενο της θρησκείας ανά τους αιώνες, με αντικειμενική ανάλυση του περιεχομένου όλων των θρησκευμάτων σε ισότιμη και ουδέτερη βάση.

Στην ανακοίνωσή του το Τμήμα Δικαιωμάτων του ΣΥΝ καταλήγει:

«Μόνο μια τέτοια λύση, που διαπνέεται από την αντίληψη για ανάγκη διαχωρισμού της Εκκλησίας από το κράτος, θα απέτρεπε αποτελεσματικά τον εκπαιδευτικό και κοινωνικό στιγματισμό μαθητών με διαφορετικές ή δίχως καθόλου θρησκευτικές πεποιθήσεις».

ΥΠ. ΠΑΙΔΕΙΑΣ

**Διευκρινίσεις για
τα Θρησκευτικά**

Με διευκρινίσεις στάλθηκε στα σχολεία της χώρας η εγκύκλιος που αφορά την απαλλαγή των μαθητών από το μάθημα των Θρησκευτικών, προκειμένου να καμφθούν οι όποιες αντιδράσεις και κυρίως από την πλευρά της Εκκλησίας. Οπως αναφέρεται στην εγκύκλιο το μάθημα των Θρησκευτικών είναι υποχρεωτικό, αλλά αν υπάρχουν λόγοι συνείδησης οι μαθητές μπορούν να μην το παρακολουθήσουν. Οπως χαρακτηριστικά αναφέρεται, προκειμένου να αποσαφηνιστούν τυχόν παρερμηνείες που δημιουργήθηκαν, διευκρινίζονται τα εξής: «Το μάθημα των Θρησκευτικών διδάσκεται σε όλες τις σχολικές μονάδες της χώρας σύμφωνα με τα επίσημα αναλυτικά και ωρολόγια προγράμματα που έχουν καθοριστεί από το υπουργείο Παιδείας. Αν για λόγους συνείδησης οι μαθητές δεν επιθυμούν να παρακολουθήσουν το μάθημα, δεν είναι αναγκαία η αιτιολόγηση της άρνησης στην υπεύθυνη δήλωση που απαιτείται. Διαδικασία, άλλωστε, που ακολουθείται στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση για πάρα πολλά χρόνια». Τέλος το υπουργείο υπογραμμίζει ότι η εγκύκλιος εναρμονίζεται με τις αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και των ανεξάρτητων Αρχών της χώρας μας.

5

Ζητούν εφέτε να ανακληθεί η απόφαση είτε σιωπηρώς να μην εφαρμοσθεί

Ξεσηκώθηκε ο Ιερός Κλήρος εναντίον της αποφάσεως για τα Θρησκευτικά

Ενώ ο Αρχιεπίσκοπος και τα περισσότερα μέλη της Ιεραρχίας απαιτούν για την κλίση του ραββίνου των Θρησκευτικών σε προαιρετικό, τα «ακρίβια τιμή» της Εκκλησίας υπεραισιάζονται με πολύ δυναμικό τρόπο οι μητροπολίτες Ζακύνθου κ. Χρυσόστομος και Θεσσαλονίκης κ. Ανθώης από κοινού με τη συντηρητική πλειοψηφία του ελληνικού λαού και τον Ιερό και έντιμο Κλήρο.

Ο τελευταίος με αβασικό έγγραφό του προς τον υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων, Ευρωπαϊδα Στυλιανίδα, αναφέρει τα επιχειρήματα για τα προσκακώς δεδομένα ως απείθεια υπένδρα της Συντάγματος που ορίζει ότι το κράτος πρέπει να φροντίζει για την εθνική και θρησκευτική συνείδηση.

Με το ίδιο έγγραφο ο Ιερός Σύνδεσμος Ελλήνων (ΣΕΕ) ζητεί εφέ να ανασταλεί η εγκύλιος με την οποία επιβάλλεται προαιρετικό το μάθημα των Θρησκευτικών είτε σε κληρικούς να μην εφαρμόσει. Ο ΣΕΕ στο έγγραφο προς τον υπουργό ορίζει να εννοηθεί ότι η απόφαση είναι αποτέλεσμα πίεσεων από το εξωτερικό.

Το έγγραφο

Το πλήρες κείμενο του εγγράφου έχει ως εξής:

«Κύριε υπουργέ, Κεραυνός εν αιθρία υπήρξε η πρόσφατη έκδοση εγκυκλίου του υπουργείου Σας, όσον αφορά την απαλλαγή άλλης ούσιας, βοηθητικό από το μάθημα των Θρησκευτικών, γιατί από τη μέρα αιθήρα εμπειρία μας, τέτοια ακραφώς εγκύλιος του υπουργείου υπάρχει και εκτελείται προ πολλού χωρίς αντιστάσεις. Και εργαζόμαστε Γιατί, κ. υπουργέ; Η προβαλλόμενη, βέβαια, ως δικαιολογία της έκδοσής της για διάνεσση απόκριση "προσωπικών δεδομένων", είναι τουλάχιστον απείθεια, γιατί οι βοηθίες γνωρίζονται μεταξύ τους, αλλά και από τους καθηγητές τους, και μάλιστα πολύ καλά. Συνεπώς, δεν έχουν να κρύψουν τα παιδιά τίποτε απολύτως μεταξύ τους γύρω από τις θρησκευτικές τους και άλλες πεποιθήσεις.

Λοιπόν, προς τι η προβολή των "προσωπικών δεδομένων", που κατά τίποτε υπάρχει μόνον στις κεφαλές λιποβαρούς περιεχομένου παρατρεχόμενων της Ε.Ε.; Από ποιούς, λοιπόν, και από που οφείλουν να κρύψουν οι βοηθίες μας τα ανύστατα "θρησκευτικά προσκακώς τους δεδομένα"; Από των αυτών τους;

Γιατί, κάθε τόσο και λιγότερα, κ. υπουργέ, επιτρέψουμε να ανακοιλιούνται, ως μη όφειλε, καταστάσεις ήδη προ πολλού δειλημένες; Γιατί τέτοιους εκκενμένους ενέργειες πρεδακτών και αλλοδαπών παρατρεχόμενων, και "καλοθελητών", περνούω απαραίτητες, και δεν ενισχύονται και καπάζονται εν τη γενέσει τους, ώστε να μη δημιουργούνται εντάσεις; Οι παρατρεχόμενοι, και οι "καλοθελητές", έωθεν και έξωθεν, εργάζονται και μάλιστα δολίως και υπούλας σε βάρος της

Ο πρεσβύτερος Ευστάθιος Κολλάς

ένδοξης Πατρίδος μας. Το υπουργείο μας, όμως τι κάνει; Εκτελεί εντολές των όποιων έξωθεν; Αυτή είναι η αποστολή του ή να αντιστοιχεί και να φροντίζει αδιάκοπα για την ανάπτυξη στα παιδιά μας, εκτός των πολλών άλλων, και της "Εθνικής και Θρησκευτικής Συνειδήσεως;" [Σύνταγμα 1975, άρθρ. 16, παρ. 2].

Ο «έτερος» της Δημοκρατίας

Η αλήθεια, κ. υπουργέ, είναι ότι και αυτή η απόφαση και μάλιστα αντιποινταγματική πράξη του υπουργείου μας, εντάσσεται, μάλ-

λον, στη γενικότερη ροζαία εκουστρεία ημεδαπών και αλλοδαπών μαργωμένων "καλοθελητών", κατά της Μητρός και τροφού του Έθνους μας Ορθόδοξου Εκκλησίας, στην όποιον εκουστρεία, ως φαίνεται, συμπαράτει [ύβηλά του], και το υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων. Είναι δυνατόν, να παρασφύεται το υπουργείο μας από ύποπτους κερκελακένταρους του, και Ευρωπαϊούς παρατρεχόμενους καλοθελητές;

Εκεί είναι λοιπόν, κ. υπουργέ, να εκδόσει ημεδαπότητα τέτοιους εγκύλιος του υπουργείου μας σε βάρος, ουσιαστικά, της Ορθόδοξου Εκκλησίας μας, γιατί ανέκαθεν, από τα

αίσια του ελληνικού κράτους, η Πολιτεία αναγνωρίζει την Εκκλησία μας ως "Εθνική, Εθνοική και Κοινωνική δύναμη, και γι' αυτό πάντοτε μεριμνά γι' αυτήν" [Πρακτικά Βουλής, 3ης, 4ης και 5ης Ιανουαρίου 1931], από τον τότε υπουργόν Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, αείμνηστο «Γέρο» της Δημοκρατίας, Γεώργιο Παπανδρέου.

Δυστυχώς, κ. υπουργέ, τελευταία η Πολιτεία, παρασύρμενη μάλλον από επικινδύνα Εθνοκ/Κοινωνικό/Θρησκευτικά εισαγόμενα νομοθετήματα και αποφάσεις από την Ε.Ε. και από απειλητικές εισαγήσεις Νεογεννητικών πολιτικών της Ευρωβουλής και άλλων, στρέφεται, ως μη όφειλε ευθέως, κατά της Μητρός και Τροφού του έθνους Έθνους μας Ορθόδοξου Εκκλησίας. Όμως, επί τη ευκαιρία, ως γράζουμε όλα αυτοί οι ασφάλικες εφάρ της Εκκλησίας των Ελλήνων, ότι, όσο και αν "ζαίνονται και ταράττονται, λακίζονται προς κέντρα", γιατί η Εκκλησία του Θεοάνθρωπου Ιησού Χριστού, ήρθε, υπάρχει και θα υπάρχει στον κόσμο, και ιδιαίτερα, εις μάτην όλων αυτών των παρατρεχόμενων εντός και εκτός της χώρας μας, θα παραμένει στην Ορθόδοξη Ελλάδα μας "έως της συντελείας του αιώνα", όχι για να ταυτίζεται, βέβαια, και να αφομοιώνεται με τον κόσμο και τα του κόσμου, αλλά για να αλλάξει τον κόσμο, και να τον σώσει, οδηγώντας τον "εις τον τόπος κτισμάτων".

Ως κήρη ορθοδόμου

Επί τη ευκαιρία, κ. υπουργέ, οι πρόγονοί μας, Εθνικοί και Χριστιανοί, μας έδωσαν τα αγαθά του έθνους Ελλήνων/Χριστιανικού πολιτικού, που όργωσαν ολόκληρο τον κόσμο και άλλαξαν τον ρουμ της ιστορίας του. Αυτοί οι ένοδοξοι πρόγονοί μας, μεταξύ των πολλών

άλλων, μας χάρισαν τη Θεοδαίματα γλώσσα μας, και την Ορθόδοξη πίστη, και τα τόσα άλλα. Όμως, μας τα συνόδευσαν και με μια αυστηρή και γαπύ μαρτυρία - εντολή. Να τα φροντίζουμε, να τα προσεχίσουμε και να τα προσέκοιμε "ως κόριν οφθαλμού", και να αγωνιζόμαστε για την προστασία και διαφύλαξή τους, γιατί "του φυλάξαι τα αγαθά, καλεστέρον εστι του κτήσασθαι".

Σήμερα, δυστυχώς, κ. υπουργέ, επαλιθεύονται οι προαίτορές μας, και τρίζουν τα κόκαλά τους, γιατί οι Νεοέλληνες συντακουρσοίμενοι βέβαια και από την Πολιτεία, αδιαφορούν και εγκαταλείπουν τα πνευματικά αυτά αγαθά και εφοδία των προγόνων μας, και εφοκάλουν προς όποιες, ευρωπαϊκές και άλλες πλειότητες. Για όλα αυτά, κ. υπουργέ, να μην γίνονται, άνευ όρων, αποδεκτές "απολύτως" Κοινωνικό/Θρησκευτικές πλειότητες της Δύσης και της Ε.Ε., που τροφοδοτούν εθνικές, κοσμικές και θρησκευτικές βλακειές και πλεονεξίες της εποχής.

Μήπως, κ. υπουργέ;

Ευκοιμήθα, κ. υπουργέ, οι άλλως σφικαλόγυτες, απεριόκτες, αντιεθνικές, αντιχριστιανικές και αντιποινταγματικές τέτοιες ενέργειες και πράξεις του υπουργείου μας, [μάλα τε και νεν], για την κατάργηση ουσιαστικά, παρά τα ευκολόγία Σας, του βοηθητικού των Θρησκευτικών, και πολλών άλλων που ενδοκρομούνται θα ακολουθήσουν, από τα σχολεία, να μην απολήθουν και οδηγίσουν, μακροχρόνια, την ένδοξη Πατρίδα μας, σε εθνικές και άλλες περιπέτειες και συμφορές, γιατί, κ. υπουργέ, ένα έθνος που δεν έχει ή που κάνει την ιστορία του, πεθαίνει, οβήνεται από τον παγκόσμιο χάρτη. Συμψείτε. Σας παρακαλούμε, κ. υπουργέ, το η ακραβώς έλεγε ο τότε ανεκπαθίμενος υπουργός των Εξωτερικών της Αμερικής, Κίντνιτζερ, για να αλιωθεί τελικά η χώρα μας. Όχι πρέσει, με κάθε τρόπο και μέσον, να κτισθούν αντιποινταγματικά. Η ένδοξη ιστορία μας, η Ορθόδοξη πίστη μας, η Θεοδαίματα γλώσσα μας, και οι κερές μαρτοδοξίες μας. Μήπως, κ. υπουργέ, κάτι τέτοιο, ή μάλλον αυτό κίνουσε, ή σ' αυτό συνηγορούμε, άθελά μας, σήμερα, λοιπόν, "Φύλακες γρηγορείτε", ΠΑΤΗ, "όταν γαρ λέγμενος ειρήνην και ασφάλειαν, τότε αφηγίδος εφίσταται άλεθρος".

Κύριε υπουργέ, το ελπίζουμε ότι θα ζητήσετε τελικά την ανάκληση της εν λόγω εγκυκλίου, ή τουλάχιστον, σιωπηρώς, τη μη εφαρμογή της, ώστε να μην υπάρξει κακό προνυόμενον, αλλά και λόγω της αντιποινταγματικότητάς της, και τίποτε, οφείλετε να το πράξετε, για το καλό της ένδοξης χώρας μας, και της ψυχής μας ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ.

ΕΝΤΟΛΗ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΕΠΙΜΕΤΟΥΧΟΥ Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ Ο πρεσβύτερος ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ ΚΟΛΛΑΣ Θεολόγος - Εκπαιδευτικός Συντάγορος

Ο μητροπολίτης Ζακύνθου

Ο μητροπολίτης Ζακύνθου κ. Χρυσόστομος είναι ανήθετος με την απόφαση της κυβερνήσεως. Σε δήλωσή του τονίζει ότι με τον ίδιο τρόπο που απαλλάσσεται κάποιος από το μάθημα των Θρησκευτικών (ανεπιθύμητη διάλυση) «αύριο» μπορεί να απαλλαγούν κάποιος άλλοι από τα μαθήματα που δεν τους αρέσουν (Αρχαία, Μαθηματικά, Φυσική κ.λπ.). Υπενημίγει, επίσης, προς την κυβέρνηση ότι είναι υποχρεωμένα από το Σύνταγμα να διδάσκει την Ελληνορθοδοξία.

Ο Στ. Παπαθεμελής

Ο πρόεδρος της Δημοκρατικής Αναγεννήσεως, Στυλ. Παπαθεμελής, σχολιάζοντας την εγκύκλιο του υπουργείου Παιδείας διά το μάθημα των Θρησκευτικών, εδήλωσε τα ακόλουθα:

Επιτάγη του Συντάγματος (άρθρο 16, παράγραφος 2), η οποία ορίζει στους σκοπούς της παιδείας «την ανάπτυξη της εθνικής και θρησκευτικής συνείδησης» των μαθητών. Στην πραγματικότητα εισάγει στην Ελλάδα την έννοια του ουδετερόθρησκου σχολείου, η οποία είναι έξω από το κλίμα της ελληνικής παράδοσης και του ελληνικού πολιτισμού.

Έτσι ακρωτηριασμένο το μάθημα των Θρησκευτικών ευτελιζεται στα μάτια των μαθητών μαζί κι αυτοί που το διδάσκουν και δεν μπορεί να επιτελέσει την αποστολή του.

Ζητούμε από τον υπουργό Παιδείας να επιληφθεί προσωπικώς και να ανακαλέσει την εγκύκλιο.

Αντίθεση Άνθιμου στην απαλλαγή των μαθητών από το μάθημα των θρησκευτικών στα σχολεία

Την αντίθεση του στη ρύθμιση για προαιρετική απαλλαγή μαθητών από το μάθημα των θρησκευτικών, μετά από αίτημά τους εάν είναι ενήλικοι, ή των κηδεμόνων τους εάν πρόκειται για ανήλικους, εξέφρασε στο κήρυγμα του, ο μητροπολίτης Θεσσαλονίκης Άνθιμος.

"Το μάθημα των θρησκευτικών πρέπει να μείνει υποχρεωτικό και ακέραιο μέσα στο πρόγραμμα της διδασκαλίας και της μορφώσεως των ελληνοπαίδων, όπως το καθορίζει και το Σύνταγμα μας και κανείς δεν μπορεί να το αγνοήσει", υποστήριξε ο κ. Άνθιμος.

Ο μητροπολίτης Θεσσαλονίκης κάλεσε την πολιτική ηγεσία να ανάθε-
ωρήσει την εγκύκλιο, υποστηρίζον-
τας ότι δεν μπορεί να δίνεται μετά
από αίτηση του ενδιαφερομένου
απαλλαγή από το μάθημα "χωρίς αι-
τιολογία" με επίκληση "των προσω-
πικών δεδομένων". Συμπλήρωσε
ωστόσο ότι θα ήταν αποδεκτή η
ρύθμιση της πρώην υπουργού κας.
Γιαννάκου, για απαλλαγή μετά από
αιτιολόγηση της (π.χ. μαθητής άλλου
θρησκεύματος κ.α.). Ο κ. Άνθιμος
άσκησε κριτική προς τους "πολιτι-
κούς όλων των παρατάξεων" για τη
στάση τους προς την εκκλησία "τα

τελευταία χρόνια", αναφερόμενος
σε μια σειρά από ρυθμίσεις της πο-
λιτείας (κατάργηση του πολυτονικού,
διεκδίκηση της εκκλησιαστικής πε-
ριουσίας, πολιτικός γάμος, σύμφω-
νο ελεύθερης συμβίωσης, κατάργη-
ση αναγραφής του θρησκεύματος
στις ταυτότητες), αμφισβητώντας ότι
πρόκειται για δεσμεύσεις, που προ-
κύπτουν από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

"Διότι ότι κι αν πούμε τώρα και αρ-
νηθούμε μας λένε : "είναι εντολή
της ΕΕ". Αν δεν γίνει θα μας κατα-
δικάσουν. Δεν μπορούμε να το δε-
χτούμε, δεν είναι αλήθεια", ισχυρί-
στηκε ο κ. Άνθιμος.

Ο μητροπολίτης Θεσσαλονίκης Άνθιμος.

Ο Μητροπολίτης Άνθιμος θέλει... «ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΤΑ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ ΣΤΟΥΣ ΕΛΛΗΝΟΠΑΙΔΕΣ»

Την αντίθεση του στη ρύθμιση για προαιρετική απαλλαγή μαθητών από το μάθημα των θρησκευτικών, μετά από αίτημά τους εάν είναι ενήλικοι, ή των κηδεμόνων τους εάν πρόκειται για ανηλίκους, εξέφρασε στο κήρυγμα του την Κυριακή, ο μητροπολίτης Θεσσαλονίκης Άνθιμος.

«Το μάθημα των θρησκευτικών πρέπει να μειώνει υποχρεωτικό και ακέραιο μέσα στο πρόγραμμα της διδασκαλίας και της μορφώσεως των ελληνοπαίδων, όπως το καθορίζει και το Σύνταγμα μας και κανείς δεν μπορεί να το αγνοήσει», υποστήριξε ο κ. Άνθιμος. Ο μητροπολίτης Θεσσαλονίκης κάλεσε την πολιτική ηγεσία να αναθεω-

ρήσει την εγκύκλιο, υποστηρίζοντας ότι δεν μπορεί να δίνεται μετά από αίτηση του ενδιαφερόμενου απαλλαγή από το μάθημα «χωρίς αιτιολογία», με επίκληση «των προσωπικών δεδομένων». Συμπλήρωσε ωστόσο ότι θα ήταν αποδεκτή η ρύθμιση της πρώην υπουργού κας. Γιαννάκου, για απαλλαγή μετά από αντιολόγησή της (π.χ. μαθητής άλλου θρησκευματος κ.α.). Ο κ. Άνθιμος άσκησε κριτική προς τους «πολιτικούς όλων των παρατάξεων» για τη στάση τους προς την εκκλησία «τα τελευταία χρόνια», αναφερόμενος σε μια σειρά από ρυθμίσεις της πολιτείας (κατάργηση του πολυτονικού, διεκδίκηση της εκκλησιαστικής περι-

ουσίας, πολιτικός γάμος, σύμφωνο ελεύθερης συμβίωσης, κατάργηση αναγραφής του θρησκευματος στις ταυτότητες), αμφισβητώντας ότι πρόκειται για δεσμεύσεις, που προκύπτουν από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

...Και με «Μακεδονικό επιχείρημα» εναντίον της «καύσης»

Στο ίδιο πνεύμα και τονο ο Μητροπολίτης συνεχίζει: «Διότι, ότι κι αν πούμε τώρα και αρνηθούμε μας λένε «είναι εντολή της Ε.Ε.» Αν δεν γίνει θα μας καταδικάσουν. Δεν μπορούμε να το δεχτούμε, δεν είναι αληθινό», ισχυρίστηκε ο κ. Άνθιμος.

Τέλος, επέκρινε την μέθοδο καύσης των νεκρών ως αντίθετη προς την παράδοση, επικαλούμενος «μεταξύ άλλων, ως παράδειγμα και τις ανακαφές στον τάφο του Φιλίππου και των αρχαίων μακεδόνων βασιλέων

και πρόσθεσε σχετικά:

«Βρήκαμε αυτά τα πολυτμήα για να αποδείξουμε ότι είναι μακεδονική γη. Θα ήταν καλύτερο να ήταν στάχτη και να μη βρούμε τίποτα», διέρωτηθηκε ο κ. Άνθιμος.

Όχι απαλλαγή αλλά καλύτερα θρησκευτικά

Με εγκύκλιο του υπουργείου Παιδείας το μάθημα των Θρησκευτικών καθίσταται

προαιρετικό για όλους τους μαθητές και όχι απλώς για τους μη ορθοδόξους. Χρειάζεται μόνο μία υπεύθυνη δήλωση του κηδεμόνα του μαθητή ή του ιδίου αν είναι ενήλικος, χωρίς να αναφέρεται ο λόγος της συγκεκριμένης επιλογής. Είναι σαφές ότι η παραπάνω εγκύκλιος θα πυροδοτήσει αντιδράσεις, μολοντί αποτελεί κατά την ΟΛΜΕ θετικό βήμα. Η λογική της στηρίζεται στον αυξημένο αριθμό αλλοθρήσκων στα ελληνικά scho-

λεία. Προκύπτουν, ωστόσο, ορισμένα καίρια ζητήματα. Ένα πρώτο ερώτημα είναι πώς θα αξιοποιούν τον χρόνο τους οι μαθητές που θα απαλλάσσονται από το μάθημα. Θα ασχολούνται με κάτι δημιουργικό (και εάν ναι, με τι, με ποιο σκοπό και υπό ποίου την επίβλεψη) ή θα είναι μία ευκαιρία γι' αυτούς να ξεφύγουν από τη σχολική ρουτίνα και να οδηγηθούν τελικά σε επικίνδυνους, εκτός σχολείου, «δρόμους» (κυριολεκτικά και μετα-

φορικά);

Ένα άλλο θέμα είναι η κατηγοριοποίηση των μαθητών σε «απαλλαγέντες και μη», γεγονός που ενδέχεται να προκαλέσει εσωτερική αντιπαλότητα, ακόμα και ρατσιστικά επεισόδια μεταξύ των δύο «ομάδων». Τρίτο προβληματικό σημείο είναι η επιδίωξη πολλών μαθητών να απαλλαγούν από το μάθημα μιμούμενοι τους υπολοίπους, απλώς για να χάσουν ώρες. Ως εκπαιδευτικός, θεωρώ λανθασμένη τη λογική να απέχουν οι μαθητές από διδακτικές ώρες. Ή θα έπρεπε να καταργηθεί το μάθημα ή να συνεχίζει να διδάσκεται, αλλά με έναν πιο «ανοιχτό» και «ελεύθερο» τρόπο. Ειδικότερα, μέσω της εκμάθησης των αρχών και της εν γένει φιλοσοφίας κάθε θρησκείας, το μάθημα αποκτά μεγάλο ενδιαφέρον για όλους ανεξαιρέτως και ταυτόχρονα προσφέρει το έναυσμα για να διευρύνουν οι νέοι ταύς γνωστικούς και πνευματικούς ορίζοντές τους.

Το δημόσιο σχολείο δεν είναι εκκλησιαστικό, οπότε δεν έχει τον ρόλο να μυήσει τους μαθητές στις αρχές μίας συγκεκριμένης θρησκείας. Άλλωστε, η πίστη δεν επιβάλλεται με κατήχηση, αλλά κατακτάται μέσω εσωτερικής αναζήτησης. Τις συνθήκες γι' αυτήν ακριβώς την πνευματική αναζήτηση πρέπει να δημιουργήσει το ελληνικό σχολείο. Δυστυχώς, όμως, το ελληνικό σύστημα, όπως εξακολουθεί να είναι δομημένο στην κοινωνία του 21ου αιώνα, στερεί τη δυνατότητα από τους μαθητές να οξύνουν την κρίση τους και δεν τους παρέχει τα εφόδια για να εξελιχθούν σε άτομα σκεπτόμενα.

Συμπερασματικά, ζούμε σε μία πολυπολιτισμική κοινωνία και είναι απαραίτητο να γνωρίσουμε τον «άλλον», τον συνάνθρωπο αλλοδαπό και αλλόθρησκο μέσα από όλες τις σημαντικές εκφάνσεις της ζωής του, κυρίως μέσα από την ιστορία, τη θρησκεία και τον πολιτισμό του. Με αυτό τον τρόπο θα μπορέσουμε να τον κατανοήσουμε και να τον προσεγγίσουμε καλύτερα. Σ' ένα δεύτερο επίπεδο, θα επωφεληθούμε διδασκόμενοι τα θετικά στοιχεία του πολιτισμού άλλων λαών.

Αγγελική Καρδαρά
Φιλολόγος - Δρ Επικοινωνίας και ΜΜΕ

➤ Από το στόμα σας και στου Θεού τ' αυτί.

Βρήκε τη λύση

■ **ΔΕΝ** ακολουθεί ακραία τακτική με κραυγές για να ξεσηκώσει τον κόσμο και δείχνει ότι με τους χαμηλούς τόνους που τον διακρίνουν μπορεί να αμβλύνει τις εντυπώσεις και να λύνει επί της ουσίας τα προβλήματα, όπου και όποτε ανακύπτουν. Ο λόγος για τον Αρχιεπίσκοπο Ιερώνυμο. Μιλώντας στην εφημερίδα «Ευρυτανικά Νέα», ο Αρχιεπίσκοπος προανήγγειλε τη διόρθωση της εγκύκλιου του υπουργείου Παιδείας για το μάθημα των Θρησκευτικών, ώστε να διευκρινιστεί ότι δεν αίρεται ο χαρακτήρας του υποχρεωτικού. Τι είπε ακριβώς ο κ. Ιερώνυμος, Ενδεικτικός και αποκαλυπτικός ο διάλογος.

ΕΡΩΤΗΣΗ: «Έχετε να σχολιάσετε κάτι για την εγκύ-

κλιο του υπουργείου για το μάθημα των Θρησκευτικών.»

ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ: «...Ναι έχω να πω. Διάβασα την εγκύκλιο, επικοινωνήσα με τον κ. υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, τον κ. Στυλιανίδη, ο οποίος είπε θα γίνει διευκρινιστική εγκύκλιος που θα ορίζει ότι το μάθημα των θρησκευτικών θα είναι υποχρεωτικό όπως όλα τα άλλα μαθήματα. Βέβαια, αν κάποιος έχει λόγους συνειδήσεως, ασφαλώς απαλλάσσεται.»

ΕΡΩΤΗΣΗ: «Πώς σχολιάζετε ότι το υπουργείο υπαναχώρησε έτσι γρήγορα;»

ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ: «Ε.., δεν υποχώρησε. Μάλλον λάθος έγινε». Σεμνός και σοβαρός, βεβαίως. **ΓΑΒ**

ΠΑΝΕ και τα **ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ** από τα σχολεία! Μια υπεύθυνη δήλωση του **ΚΗΔΕΜΟΝΑ!**
Αυτά στην Ελλάδα του 2008.
 Αυτά στην Ελλάδα με πρωθυπουργό τον Κ. Καραμανλή που πήγε και υπέγραψε για τις **ΤΑΥΤΟΤΗΤΕΣ** και το **ΘΡΗΣΚΕΥΜΑ!**
...ΖΗΤΩ!
 Φτιάχνουν μια νεολαία στα μέτρα τους!

6

Νομοσχέδιο για την ειδική αγωγή

Σε υποχρεωτική μετατρέπεται η ειδική αγωγή και εκπαίδευση ατόμων με αναπηρία ή με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες. Το σχετικό νομοσχέδιο του υπουργείου Παιδείας κατατέθηκε χθες προς ψήφιση στη Βουλή.

Με το νομοσχέδιο αυτό, θεσπίζεται η υποχρεωτικότητα της Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης, που λειτουργεί ως «αναπόσπαστο τμήμα της ενιαίας δημόσιας και δωρεάν εκπαίδευσης» και παρέχεται από το κράτος σε σχολεία της προσχολικής, Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.

Σκοπός της ΕΑΕ είναι η διασφάλιση στους μαθητές με αναπηρία ή ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ολοκληρωμένης εκπαίδευσης, ίσων ευκαιριών για πλήρη συμμετοχή και συνεισφορά στην κοινωνία, ανεξάρτητη διαβίωση, οικονομική ευχέρεια και αυτονομία.

9